

liggende Lovforslag til det mindst mulige af Hensyn til Ønsket om at faa Behandlingen af Sagen tilendebragt endnu i Dag og faa Udvalget valgt og konstitueret. Det foreliggende Lovforslag vidner i høj Grad om, at den højtærede Indenrigsminister har følt sig bundet i sit Arbejde med Lovforslagets Udarbejdelse. Hvis han havde haft frie Hænder, var han sikkert kommet til et noget andet Resultat, men han har ganske sikkert følt sig bundet af de Forhandlinger, der fandt Sted her i Salen og i det andet høje Ting i Slutningen af Aaret 1915, da den nugældende Lov blev behandlet, og af de Bestemmelser, som blev de endelige gældende i Loven.

Det her foreliggende Lovforslag adskiller sig ikke i Hovedtrækkene fra den gældende Lov, og en Mængde af Lovforslagets Enkeltheder falder paa det nøjeste sammen med Enkelthederne i den gældende Lov. Der er dog nogle Afvigelser, og jeg maa udtale, at jeg for de allerflestes Vedkommende billiger dem og betragter dem som Forbedringer. Da Loven af 22. December 1915 i det store og hele har virket, saaledes som af mig og Socialdemokratiet i det hele under Behandlingen af Lovforslaget i 1915 forudsat, er det naturligt, at jeg i det væsentlige maa gøre de samme Indvendinger mod det her foreliggende Lovforslag som dem, der fra vor Side blev gjort i 1915 mod det Lovforslag, der den Gang behandlede. Den højtærede Indenrigsminister staar overfor den samme Rigsdag nu som i 1915 og har derfor ikke kunnet vente sig mere Imødekommen overfor sit Standpunkt i Aar end i Fjor. Det har, som sagt, naturligvis været Hovedmotivet til at fremsætte et Lovforslag, der kunde ventes gennemført uden større Modstand fra Rigsdagen. Da der kun er ringe Tid til den gældende Lovs Udløb, maa man søge ved en hurtig Forhandling at opnaa en Overenskomst, medmindre man vil løbe den Risiko en Tid ikke at have nogen Dyrtidslov; men en saadan Risiko kan Rigsdagen sikkert ikke paatage sig.

Jeg gjorde under Forhandlingerne i 1915 den Indvending mod det da foreliggende Lovforslag i den Skikkelse, det fik i Landstinget, at det helt og holdent overlod Initiativet til Kommunalbestyrelserne. Jeg frygtede for, at naar ethvert Paabud om Dyrtidsforanstaltninger var taget ud af Loven, vilde adskillige Kommunalbestyrelser undlade at træffe vidtgaaende Dyrtidsforanstaltninger, og jeg tvivlede meget om, at det Beløb, der blev stillet til Raa-

dighed ved Loven: et Par og tyve Millioner Kroner, vilde komme til Anvendelse. Det viser sig nu, at jeg i det væsentlige havde Ret i min Betragtning, idet adskillige Kommuner har foretaget sig meget lidt i Retning af Dyrtidsforanstaltninger i Henhold til Loven, og flere Kommuner har kun for saa vidt gjort Brug af Loven, som de har modtaget Statstilskuddet, vel ikke en Gang hele det Statstilskud, der blev stillet til Raadighed dels ved den halve Million og dels de 15 pCt. af Merindtægtsskatten, der ydedes Kommunerne. Ifølge den Opførelse, der foreligger i det Bilag, der ledsager Lovforslaget, var der indtil 30. Juni 1916 kun anvendt 40 pCt. af det Beløb, der kunde have været anvendt, altsaa betydeligt under Halvdelen. Hvorledes Forholdet har været siden, ved jeg ikke, men jeg er dog tilbøjelig til at tro, at naar vi naar den 1. Januar, vil der være anvendt saa meget, at vi kommer op over et noget større Tal end 40 pCt. af det Beløb, der kunde anvendes i dette Halvaar. Under alle Omstændigheder er det dog givet, at det Beløb, der staar til Raadighed, ikke bliver anvendt, fordi adskillige Kommuner ikke har villet foretage de Foranstaltninger, som kunde foretages i Henhold til Loven. Det er jo særlig i Landkommunerne, man har undladt at gøre Brug af Loven, men det maa ogsaa indrømmes, at der findes Købstæder, hvor Loven kun i ringere Grad er blevet anvendt. Dette er beklageligt, thi i alt Fald i adskillige af disse Kommuner har der været Trang til Hjælp. Jeg har forvissat mig derom ved at undersøge Forholdene i enkelte Kommuner, men det har ikke hjulpet, at der er blevet rettet Opfordringer til de paagældende Kommuner, dels ved selve Lovens Bestemmelser og dels ved Udtalelser i Pressen, de har alligevel ikke foretaget det, som forudsattes i Loven.

En anden Indvending, jeg gjorde mod Loven af 22. December 1915, var, at den blev en almindelig Understøttelseslov, og at den næsten helt udelukkede almindelige prisregulerende Foranstaltninger. Og som Understøttelseslov har den i forskellige Henseender virket mindre heldigt, idet Understøttelserne i mange Tilfælde er givne noget vilkaarligt. Naar man skal fastsætte bestemte Grænser for, hvor Understøttelsen hører op, og ligeledes fastsætte bestemte Grænser for dem, der skal betale til Understøttelserne, kan det ikke være anderledes, end at der sker Vilkaarligheder. Der vil altid være en Del Mennesker, der faar Understøttelse, som ikke skulde have haft det, og andre, som ikke